

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету
соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

2019 р.

ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ФІЛОСОФІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістрів

спеціальності 033 «Філософія»

освітньо-професійна програма «Філософія»

Укладач Глазунов В.В., д. філос. н., доцент, професор кафедри соціальної філософії та управління

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної філософії та
управління

Протокол № 1 від "29" серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

Т.І. Бутченко

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 2 від "29" серпня 2019 р.

Голова науково-методичної ради
факультету

О.С.Маліновська

2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Вибіркова (за вибором закладу вищої освіти)	
		Цикл дисциплін професійної підготовки	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність 033 Філософія	Рік підготовки:	
	Освітньо-професійна програма «Філософія»	1-й	
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 3 год	Рівень вищої освіти: магістерський	10 год.	.
		Семінарські	
		20 год.	
		Самостійна робота	
		60 год.	
		Вид контролю: Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – дати студентам загальне уявлення щодо предмету курсу професійна майстерність викладача філософії, навчити використовувати теоретичні знання в практиці викладацької діяльності. Курс охоплює питання пов'язані із історією становлення методики викладання філософії, системою розробки та реалізації стратегій викладацької діяльності, налагодженням ефективного управління процесом навчання філософії у вищій, допомогти зорієнтуватися в концептуальних та теоретичних положеннях інноваційних технологій вивчення філософських дисциплін.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні досягти таких *компетентностей*:

1. знати специфіку предмету та об'єкту курсу «Професійна майстерність викладача філософії».
2. знати основні етапи становлення та розвитку сучасних педагогічних технологій.
3. вміти використовувати сучасні інноваційні технології викладання філософських дисциплін в практичній роботі.
4. знання та вміння студентів створюють необхідну систему знань, що ґрунтується на поєднанні теоретичних та практичних засад вивчення курсу «Професійна майстерність викладача філософії».

Міждисциплінарні зв'язки: Курс «Професійна майстерність викладача філософії» пов'язаний з курсом «Методологічні проблеми філософського пізнання» у таких аспектах – засвоєння основних методологічних засад викладацької діяльності; з курсом «Методики критичного мислення» у аспектах формування принципів викладання на засадах компетентнісного підходу, одним з принципів якого є критичне мислення; з курсом «Методика викладання філософських дисциплін», як із засадничим і базовим курсом у підготовці викладача вищої школи; з курсом «Педагогіка та психологія вищої школи» у використанні світоглядних основ психолого-педагогічної системи вищої школи.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади вивчення проблеми професійної майстерності викладача філософії та її місця у філософії.

Тема 1. Теоретико-методологічні основи наукового аналізу інноваційності в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Поняття інновації, інноваційної діяльності, навчально-педагогічних інновацій в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Визначення форм та методів інновації, інноваційної діяльності, навчально-педагогічних інновацій в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Рівні та специфіка інноваційної діяльності в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Становлення та розвиток сучасних форм, методів та підходів щодо застосування навчально-педагогічних інновацій в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.

Тема 2. Загальні засади вивчення сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін

Типи структур інноваційних процесів. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти. Інноваційність як ознака сучасності. Умови ефективності інноваційних педагогічних процесів. Гуманістична спрямованість освітніх інноваційних процесів. Педагогічні аспекти у структурі наукового знання. Сутність педагогічної інноватики. Структура педагогічної інноваційної діяльності. Класифікація педагогічних нововведень. Інноваційні процеси у системі освіти. Закони перебігу інноваційних педагогічних процесів. Принципи управління інноваційними освітніми процесами. Структура і динаміка розвитку освітніх інноваційних процесів.

Тема 3. Наукові підходи до сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін

Загальна характеристика організації діяльності, навчання та методик викладання у вищій школі. Структура готовності до інноваційної педагогічної діяльності. Особливості організації навчального процесу у вищій школі.

Інноваційний аспект зарубіжного освітнього простору ВШ. Готовність до інноваційної діяльності як важлива професійна якість викладача та студента. Сучасний стан та перспективи розвитку системи управління вищою школою України. Пріоритетні напрями державної політики щодо реформування системи освіти в Україні.

Розділ 2. Стратегія і тактика реалізації сучасних підходів до вдосконалення професійної майстерності викладача філософії.

Тема 4. Інформаційно-модульні методики та технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.

Загальне визначення та характеристика. Інформаційно-модульні методики та технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Комп'ютерна техніка та програмні методи та інструментарій в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Моделі, технології та особливості реалізації дистанційного навчання у вищій школі в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Принципи дистанційної освіти та застосування мережі Інтернет в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Перспективи трансформації системи дистанційного навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Модульні технології навчання та модульно-т'ьюторна система організації навчального процесу у вищій школі.

ТЕМА 5. Інтерактивні технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.

Загальна характеристика інтерактивного навчання. Різновиди та варіанти реалізації системи інтерактивного навчання. Використання тренінгової діяльності в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Моделювання як інноваційна технологія навчання. Порівняльний аналіз в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Застосування інтерактивних технологій в під час проведення лекційних та семінарських занять семінарській з філософських дисциплін. Реалізація інтерактивного навчання на основі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.

Тема 6. Імітаційні форми та технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.

Особливості імітаційних технологій навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Науково-теоретичні засади та принципи використання імітаційних технологій навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Аналітико-дискусійні технології навчання. Сучасні ігрові технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Соціально-

політичний та управлінський тренінг в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.

Тема 7. Методи дослідницького навчання у вищій школі в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін

Сутність, зміст, принципи, характеристика, переваги та недоліки моделі евристичного навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Методи та варіанти дослідницького навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Особливості підготовки та проведення навчальних занять із застосування методів евристичного навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.

Тема 8. Напрямки, перспективи та можливості модернізації інноваційної складової та вдосконалення науково-педагогічного виміру викладання філософських дисциплін

Науково-педагогічні моделі керування розвитком особистості та вдосконаленням навчального середовища в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Сутність та зміст поняття науково-педагогічний та освітній рівні в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін. Сучасна парадигма та умови існування та розвитку вищої школи. Причини, наслідки та можливі шляхи подолання системної кризи освітньої діяльності національного та світового рівня за допомогою системи інноваційних методів та технологій навчальної та науково-викладацької діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		л	с/п	лаб	сам.роб.	інд.завд. (при наявності)		л	с/п	лаб	сам.роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Розділ 1. Теоретичні засади вивчення проблеми професійної майстерності викладача філософії та її місця у філософії											
Тема 1. Теоретико-методологічні основи наукового аналізу інноваційності в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	11	2	2		7						
Тема 2. Загальні засади вивчення сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	11	2	2		7						

Тема 3. Наукові підходи сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	9		2		7								
Разом за розділом 1	31	4	6		21								
Розділ 2. Стратегія і тактика реалізації сучасних підходів до вдосконалення професійної майстерності викладача філософії													
Тема 4. Інформаційно-модульні методики та технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	13	2	4		7								
Тема 5. Інтерактивні технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	12		4		8								
Тема 6. Імітаційні форми та технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	10		2		8								
Тема 7. Методи дослідницького навчання у вищій школі в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	12	2	2		8								
Тема 8. Напрямки, перспективи та можливості модернізації інноваційної складової та вдосконалення науково-педагогічного виміру викладання філософських дисциплін.	12	2	2		8								
Разом за розділом 2	59	4	14		39								
Усього годин	90	10	20		60								

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретико-методологічні основи наукового аналізу інноваційності в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	2
2	Тема 2. Загальні засади вивчення сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	2
4	Тема 4. Інформаційно-модульні методики та технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	2
7	Тема 7. Методи дослідницького навчання у вищій школі в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	2
8	Тема 8. Напрямки, перспективи та можливості модернізації інноваційної складової та вдосконалення науково-педагогічного виміру викладання філософських дисциплін.	2
Разом		10

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретико-методологічні основи наукового аналізу інноваційності в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	2
2	Тема 2. Загальні засади вивчення сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	2
3	Тема 3. Наукові підходи сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	2
4	Тема 4. Інформаційно-модульні методики та технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	4
5	Тема 5. Інтерактивні технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	4
6	Тема 6. Імітаційні форми та технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	2
7	Тема 7. Методи дослідницького навчання у вищій школі в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	2
8	Тема 8. Напрямки, перспективи та можливості модернізації інноваційної складової та вдосконалення науково-педагогічного виміру викладання філософських дисциплін.	2
Разом		20

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретико-методологічні основи наукового аналізу інноваційності в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	7
2	Тема 2. Загальні засади вивчення сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	7
3	Тема 3. Наукові підходи сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	7
4	Тема 4. Інформаційно-модульні методики та технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	7
5	Тема 5. Інтерактивні технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	8
6	Тема 6. Імітаційні форми та технології навчання в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	8
7	Тема 7. Методи дослідницького навчання у вищій школі в системі сучасних інноваційних форм викладання філософських дисциплін.	8
8	Тема 8. Напрямки, перспективи та можливості модернізації інноваційної складової та вдосконалення науково-педагогічного виміру викладання філософських дисциплін.	8
Разом		60

8. Види контролю і система накопичення балів

№	Вид діяльності / контрольних заходів	Кількість робіт / контрольних заходів	Кількість балів за 1 роботу / контрольний захід	Усього балів		
1.	Відповіді та участь в обговоренні проблемних питань дисципліни під час семінарських занять	8	6	44		
2.	Самостійна робота студентів	8	2	16		
5.	Підсумковий контроль - екзамен	Підсумкове тестування	1	10	10	40
		Практичне завдання	1	10	10	
		Екзамен (2 теоретичних питання)		20	20	
Усього		18		100		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	55 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти в Україні: Історія, Теорія: Підручник.– К.:Либідь, 1998.– 560 с.
2. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів.- К.: Либідь, 2005.- 252
3. Бордовская Н.В. Педагогика: Учебник для вузов /Н.В.Бордовская, А.А.Реан. – СПб: Питер, 2000.– 304 с.
4. Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С.Вітвицька. - К. : Центр навчальної л-ри, 2003. - 320 с.
5. Вітвицька, С. С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С. Вітвицька. - К. : Центр навчальної л-ри, 2005. - 398 с .
6. Михайличенко О. В. Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі: Навчальний посібник. / Вид. друге. Доп. та перероблене.. – Суми, СумДПУ, 2009. – 122 с.
7. Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.
8. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. - К.: ЧП, 2007. - 211 с.
9. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / В. Л. Ортинський ; М-во освіти і науки України, Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 С.

Додаткова:

1. Андрушкевич Ф. Інновації в польській та українській освіті : як наслідок підписання європейських освітніх декларацій : (порівняльний аналіз) / Ф. Андрушкевич // Директор школи, ліцею, гімназії - 2011г. - №2- С.32-40.
2. Баліцька Н.Г. та ін. Використання інтерактивних технологій навчання в професійній підготовці майбутніх учителів: Монографія / За заг. ред. Н.С.Побірченко. -К.: Наук, світ, 2003.-138с.
3. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання : Наук.-метод. посіб. / І. Д. Бех; Ін-т змісту і методів навчання. - К., 1998. - 204 с.
4. Блудова, Ю. О. Інноваційне навчання як складова професійної підготовки майбутнього вчителя / Ю. О. Блудова // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. - Запоріжжя : [б. в.], 2010. - Вип. № 9 (62). - С. 251-254
5. Бутз М. Робота в групах і демократичний процес / В. Бутз// Робота в групах. Вибрані статті / Пер. з польськ. - Варшава, 1994. - С. 1-6.
6. Василенко. Н. В. Портфоліо педагога й учня / Н. В. Василенко // Управління школою (Основа) : Науково - методичний журнал. - 2010. - N 30. - С. 1-59. –
7. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посіб. // С.С.Вітвицька. – К.: ЦНЛ, 2005. – 396 с.
8. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. - Л: Либідь, 1997.-80с.
9. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології/ І.М. Дичківська. Київ: Академвидав, 2015. Видання третє -351с .
10. Дичківська І.М. Розвивати інтелектуальну обдарованість // Палітра педагога. -2044. - №2.-С. 7-10.

11. Драйден Г., Вос Дж. "Революція у навчанні"/. Переклала з англійської - Мирослава Товкало; К.- 2011 – 542 с.
12. Зайченко І. В. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів / І. В. Зайченко. – К. : “Освіта України”, “КНТ”, 2008. – 528 с.
13. Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академічної групи/ Методичні рекомендації /Під редакцією Н.К. Желябіної – Запоріжжя: ЗДІА, 2007.– 67 с.
14. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / [авт. кол.: П. Ю. Саух, О. Є. Антонова та ін. ; за ред. П. Ю. Сауха]. - Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. - 443 с.
15. Інновації у вищій школі [Текст] : зб. наук. праць : пропозицій, ст., тези / Міжнар. слов'ян. ун-т. Харків ; [авт.-уклад.: Х. В. Раковський та ін.]. - Х. : МСУ, 2011. - 344 с.
16. Інтерактивні технології навчання: Теорія, досвід: метод, посіб. авт.-уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. - К.: А.П.Н.; 2009, - 136 с.
17. Комар, Ольга. Підготовка вчителів початкової школи до інноваційної діяльності [Текст] / О. Комар // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : наук. зб. / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. - Умань : Жовтий О. О., 2010. - Вип. 32. - С. 15-21.
18. Концепція виховання дітей та. молоді у національній системі освіти: Рішення Колегії М-ва освіти України від 28 лют. 1996 р. №2/4- 8 // Інформ. зб. М-ва освіти України. - 1996. -№13.-С.2-15
19. Кузьмінський А. І. Педагогіка : підруч. / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с.
20. Лукіна Т. Інноватика у професійній освіті: за підсумками міжнародної конференції/Т. Лукіна // Післядипломна освіта в Україні, 2008, N N 1.-С.22-25
21. Мельник В.В. Інтеракція в освітньому процесі: технологія організації./В.В. Мельник // Навчально-методичний посібник. – К., 2014. – 208 с.
22. Навчання в дії: Як організувати підготовку вчителів до застосування інтеракт. технологій навчання: Метод, посіб./А. Панченков, О. Пометун, Т. Ремех. - К.: АПН, 2009 - 72с.
23. Освітні технології: Навч.-метод, посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. - К.: А.С.К., 2001 .-256 с.
24. Поляков, С. Д. Педагогическая инноватика: от идеи до практики / Поляков С. Д. ; [гл. ред. : В. М. Лизинский]. - Москва : [Б. в.], [2007]. - 176 с. - (Серия "Библиотека администрации школы")
25. Прокопів Л.. Інформаційні технології навчання: навчально-методичний посібник /Л. Прокопів. – Івано-Франківськ, 2014. – 160с.
26. Третя національна виставка-презентація "Інноватика в сучасній освіті" // Вища школа : наук.-практ. вид. - 2012. - № 1. - С. 127-128 : фото . - ISSN 1682-2366
27. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / Т. І. Туркот. - К.: Кондор, 2011. - 628 с.
28. Фіцула, М. М.Педагогіка вищої школи [Текст]: навч. посібник / Михайло Миколайович Фіцула. – Рек. МОН; 2-ге вид., доп. – К. : Академвидав, 2014. – 456 с. – (Серія "Альма-матер").
29. Чепіль М. М. Педагогічні технології: навчальний посіник /М.М. Чепіль, .З. Дудник. _ К.: Академвидав, 2012. – 224 с.
30. Щербань П.М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах Навч. посіб. К.: Вища шк., 2004 207 с. // [електронний ресурс] /www.twirpx.com .
31. Яковенко Т. В. Застосування педагогічних технологій для розвитку креативності майбутнього інженера-педагога / Т. В. Яковенко // Теорія і

32. практика упр. соц. системами: філос., психологія, педагогіка, соціол. - 2012. - № 1. - С. 51-57.
33. Якушно І. Освітні інновації: теоретичний і практичний аспекти / І. Якушно // Імідж сучасного

Інформаційні ресурси

1. Організація Об'єднаних Націй [Електронний ресурс].– Режим доступу:<http://igls.com.ua>
2. Україна - НАТО [Електронний ресурс].– Режим доступу:<http://igls.com.ua>
3. [http:// www.ukrain-nato.gov.ua/nato](http://www.ukrain-nato.gov.ua/nato)
4. UNESCO [Електронний ресурс].– Режим доступу:<http://igls.com.ua>
5. <http://whc.unesco.org/en/list>
6. Інститут глобальний стратегій [Електронний ресурс].– Режим доступу:<http://igls.com.ua>
7. Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України [Електронний ресурс].– Режим доступу:<http://www.iweir.org.ua/>
8. Журнал теорії міжнародних відносин і мирової політики [Електронний ресурс].– Режим доступу:<http://www.intertrends.ru/archiv.htm>
9. Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>
10. Український цент політичного менеджменту [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.politik.org.ua>
11. "Для всіх, хто навчається." Велика бібліотека навчально-методичної літератури. <http://metodportal.net>
12. Бібліотека розумних книг. <http://lib.adtm.ru>
13. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.<http://www.library.edu-ua.net>